



Budování vzájemně kompatibilních informačních systémů pro přístup k heterogenním informačním zdrojům a jejich zastřešení prostřednictvím Jednotné informační brány

Zpráva o výsledcích řešení výzkumného záměru v roce 2005

**PhDr. Bohdana Stoklasová, hlavní řešitelka
Mgr. Ludmila Celbová, PhDr. Ivana Anděrová, Mgr. Marie Balíková, PhDr. Hana
Nová, Mgr. Jindřiška Pospíšilová, Mgr. Edita Lichtenbergová, spoluřešitelky**

**Národní knihovna České republiky
Klementinum 190
110 00 Praha 1**

13. prosince 2005

OBSAH

| | | |
|----------|---|-----------|
| A | Konstatační část | 3 |
| A.1 | Rešerše | 3 |
| A.2 | Současný stav ve světě a v ČR | 5 |
| A.3 | Vstupní data a cíl | 6 |
| B | Analytická část | 7 |
| B.1 | Vlastní řešení | 7 |
| B.2 | Přínos řešitele | 25 |
| B.3 | Posun znalostí | 26 |
| C | Návrhová část | 27 |
| C.1 | Výsledky řešení | 27 |
| C.2 | Závěr | 27 |
| C.3 | Návrhy opatření | 28 |
| D | Použití finančních prostředků | 29 |
| D.1 | Komentář | 29 |
| E | Resumé a klíčová slova | 30 |
| E.1 | Resumé a klíčová slova v češtině | 30 |
| E.2 | Abstract and key words in English | 30 |
| F | Přílohy | |
| F.1 | Podrobné vyúčtování finančních prostředků | |
| F.2 | Cestovní zprávy | |

A Konstatální část

Úvodní poznámka vztahující se ke struktuře předkládané zprávy:

Předmětem výzkumné činnosti realizované ve výzkumném záměru *Budování vzájemně kompatibilních informačních systémů pro přístup k heterogenním informačním zdrojům a jejich zastřešení prostřednictvím Jednotné informační brány* je výzkum a vývoj směřující k vytvoření informačních systémů pro přístup k heterogenním informačním zdrojům, které budou navzájem kompatibilní do té míry, že bude možné je zastřešit tak, že se budou navenek (tj. pro koncového uživatele) prezentovat jako systém jediný. Jedná se o velmi komplexní výzkumný záměr, který v sobě integruje výzkumnou činnost v několika vzájemně provázaných oblastech:

1. Zajištění trvalé dostupnosti heterogenních informačních zdrojů (domácích i zahraničních) včetně vyhodnocování a koordinace jejich využití.
2. Koordinace jmenného zpracování a zpřístupnění heterogenních informačních zdrojů s ohledem na mezinárodní kontext (metadata, formáty, katalogizační pravidla).
3. Optimalizace věcného zpřístupnění dokumentů s ohledem na integraci v mezinárodním kontextu (kombinace vyhledávání v plných textech a řízených slovnících, konkordance klasifikací, aplikace metody konspektu).
4. Optimalizace využití heterogenních informačních zdrojů prostřednictvím jejich integrace v rámci Jednotné informační brány (jednotné prostředí, jednotné kladení dotazů, jednotné výstupy, vlastní prostředí, přidané služby).

Jde o čtyři vzájemně na sebe navazující oblasti, které mají svá specifika a vlastní výsledky. Proto je celá zpráva strukturována do uvedených čtyř oblastí, celkové výsledky a přínosy jsou pak shrnuty ve společných závěrech.

A.1 Rešerše

Rešerše obsahuje publikační činnost řešitelů vztahující se k řešenému tématu za rok 2005. Je uspořádána tematicky podle jednotlivých oblastí.

1. Zajištění trvalé dostupnosti heterogenních informačních zdrojů (domácích i zahraničních) včetně vyhodnocování a koordinace jejich využití.

HUTAŘ, Jan; JELÍNKOVÁ, Lenka; MATĚJKA, Lukáš. 5th International Web Archiving Workshop (IWAW05). *Ikaros* [online]. 2005, č. 11. Dostupný na: <<http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200510022>>. ISSN 1212-5075.

CELBOVÁ, Ludmila. Archivace a zpřístupnění elektronických online zdrojů v evropském kontextu. In *Caslin 2005* [online]. Brno : Moravská zemská knihovna, 2005. Dostupný na: <<http://www.mzk.cz/CASLIN05/dokumenty/celbova.doc>>.

CELBOVÁ, Ludmila. Ten dělá to a ten zas tohle... In *INFOS 2005 : zborník z 33. medzinárodného infromatického sympózia, ktoré sa konalo vo dňoch 25. – 28. apríla 2005 v Starej Lesnej*. Bratislava : Spolok slovenských knihovníkov, 2005, s. 22-27. ISBN 80-85165-91-0. Dostupný též na: <<http://www.infolib.sk/index/podstranka.php?id=979&idf=189&lang=sk>>

CELBOVÁ, Ludmila. Mezinárodní konference se zabývala otázkou, zda archivovat web komplexně, nebo výběrově. *Ikaros* [online]. 2005, č. 1. Dostupný na: <<http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200501007>>. ISSN 1212-5075.

NOVÁ, Hana. Mezinárodní konference o knihovnických konsorciích ICOLC. *Ikaros* [online]. 2005, č. 06 [cit. 2005-06-01]. Dostupný na: <<http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200505074>>. ISSN 1212-5075

ŠTASTNÁ, Petra. Odborný seminář Dostupnost elektronických informačních zdrojů v knihovnách v ČR. *Ikaros* [online]. 2005, č. 04 [cit. 2005-04-01]. Dostupný na:

<<http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200503007>>.

KOSTECKÁ, Šárka; ŠŤASTNÁ, Petra. EBSCOhost : online vyhledávací a rešeršní systém : interní uživatelská příručka. Praha : Národní knihovna ČR, 2005. 35 s. ISBN 80-7050-468-4

2. Koordinace jmenného zpracování a zpřístupnění heterogenních informačních zdrojů s ohledem na mezinárodní kontext

STOKLASOVÁ, Bohdana, HUEY, Talbott. IFLA Bibliography Section Activities [online]. Paper presented at the 71st IFLA Council and General Conference, Oslo, 2005. Dostupný na: <<http://www.ifla.org/IV/ifla71/papers/171e-Stoklasova-Huey.pdf>>

STOKLASOVÁ, Bohdana. Národní bibliografie v Latinské Americe. In: *Knihovna*. Praha : Národní knihovna ČR, 2005, roč. 16, č.1, s. 59-68.

ANDRESOVÁ, Ivana. Katalogizace kartografických dokumentů. Příručka pro katalogizátora s příklady ve formátu UNIMARC a MARC 21. Praha : Národní knihovna ČR, 2005. 85 s. ISBN 80-7050-467-6.

Anglo-americká katalogizační pravidla : 2. vydání, revize 1988. Dodatky 2003-5. 1. české vyd. Praha : Národní knihovna ČR, 2005. 100 s. ISBN 80-7050-187-1.

Seriálové/monografické zpracovávání publikací z pokračujících konferencí, festivalů, veletrhů atd. včetně příkladů ve formátu MARC 21 a UNIMARC (srpen 2005) [online]. Praha : Národní knihovna ČR, 2005 [cit. 2005-11-30]. Dostupný na: <http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=fond_schv.htm>

Schválené české interpretace. Elektronické zdroje (srpen 2005) [online]. Praha : Národní knihovna ČR, 2005 [cit. 2005-11-30]. Dostupný na: <http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=fond_schv.htm>

3. Optimalizace věcného zpřístupnění dokumentů s ohledem na integraci v mezinárodním kontextu

STOKLASOVÁ, Bohdana. Conspectus method used for collections mapping and structuring of portals in Czech Libraries [online]. Paper presented at the International Seminar on Collection Mapping, Helsinki, 28.11.2005. Dostupný na: <<http://www.varastokirjasto.fi/tietokartta/bohdana.pdf>>

BALÍKOVÁ, Marie. Multilingual Subject Access to Catalogues of National Libraries (MSAC) : Czech Republic's collaboration with Slovakia, Slovenia, Croatia, Macedonia, Lithuania and Latvia [online]. Paper presented at the 71st IFLA Council and General Conference, Oslo, 2005. Dostupný na: <http://www.ifla.org/IV/ifla71/papers/044e-Balikova.pdf>; http://jib-info.cuni.cz/dokumenty/ifla2005/Balikova_Classification.ppt

BALÍKOVÁ, Marie. UDC in online environment [online]. Presentation held at kick off meeting of M-CAST Multilingual Content Aggregation System based on TRUST Search Engine. (eContent Project #22 249). Warsaw, 10-11 January 2005. Dostupný na: <http://mcast.infovide.pl/plugins/scm cvs/cvsweb.php/mngmnt/initiation%20stage/meetings/kick-off%20Warsaw/Background%20technology%20presentations/?cvsroot=cvsroot%2Fmcast>

4. Optimalizace využití heterogenních informačních zdrojů prostřednictvím jejich integrace v rámci Jednotné informační brány

POSPÍŠILOVÁ, Jindřiška; KOŠŤÁLOVÁ, Karolína. JIB - Jednotná informační brána. *INFOS 2005: Zborník z 33. mezinárodného informatického sympózia, 25.-28. apríla 2005 v Starej Lesnej*. Bratislava: Spolok slovenských knihovníkov, 2005, s. 103-110. ISBN 80-85165-91-0

POSPÍŠILOVÁ, Jindřiška; KOŠŤÁLOVÁ, Karolína. Knihovny.cz . *INFOS 2005: Zborník z 33. mezinárodného informatického sympózia, 25.-28. apríla 2005 v Starej Lesnej*. Bratislava: Spolok slovenských knihovníkov, 2005, s. 110-114. ISBN 80-85165-91-0

POSPÍŠILOVÁ, Jindřiška. Uniform information gateway and integration of heterogeneous resources. [online]. Paper presented at the 9th IFLA Interlending and Document Supply (ILDS) International Conference, Tallin, Estonia, 20.-23. September, 2005. Dostupný na: <<http://www.nlib.ee/26870>>

A.2 Současný stav ve světě a v ČR

1. Zajištění trvalé dostupnosti heterogenních informačních zdrojů (domácích i zahraničních) včetně vyhodnocování a koordinace jejich využití.

Domácí zdroje:

Výzkumem této problematiky se začali zabývat v nejvyspělejších zemích světa (Austrálie, severské a některé další evropské státy, Kanada, USA) v polovině devadesátých let minulého století. V Evropě se řešily koncem devadesátých let mezinárodní projekty, zejména za podpory Evropské unie. Česká republika se začala zabývat touto problematikou v roce 2000 dvouletým projektem VaV, řešeným v Národní knihovně ČR za pomoci Ústavu výpočetní techniky MU v Brně (projekt známý pod názvem WebArchiv). Navzdory krátké historii v této oblasti patří dnes Česká republika k vyspělým a uznávaným zemím. Důkazem je zájem zahraničních partnerů o naši účast na světových konferencích i seminářích (viz A.1 Rešerše) i o účast našich odborníků v pracovních skupinách a komisích zabývajících se strategií uchování a dostupnosti elektronických online zdrojů (B. Stoklasová – Pracovní skupina IFLA, J. Pospíšilová a M. Balíková – sekce IFLA). Analytické zpracování domácí produkce má u nás dlouhou tradici a vazbu na kooperační systém, díky stále větší dostupnosti primárních zdrojů na internetu a technologickému rozvoji se zde otevírají nové možnosti propojení bibliografických záznamů s plnými texty.

Zahraniční zdroje:

Zahraniční elektronické zdroje jsou zpřístupňovány za výhodných podmínek na konsorciální bázi. V rámci programu MŠMT 1N došlo v roce 2004 k modifikacím přístupu k zahraničním elektronickým online zdrojům. Navzdory určitým redukčním snesem NK v této oblasti i nadále srovnání s vyspělými zeměmi světa.

2. Koordinace jmenného zpracování a zpřístupnění heterogenních informačních zdrojů s ohledem na mezinárodní kontext (metadata, formáty, katalogizační pravidla). Jedná se o oblast, kde je Česká republika v současné době v mezinárodním kontextu velmi respektovanou zemí a často je uváděna jako vzor pro ostatní země. Úspěšný přechod na MARC 21 naši pozici ještě posílil a usnadnil naši mezinárodní kooperaci a integraci zdrojů.

3. Optimalizace věcného zpřístupnění dokumentů s ohledem na integraci v mezinárodním kontextu (kombinace vyhledávání v plných textech a řízených slovnících, konkordance klasifikací, aplikace metody konspektu). To, co bylo řečeno o postavení České republiky v mezinárodním kontextu a jejím rychlém rozvoji v posledních letech v případě jmenného zpracování, platí i pro zpracování a zpřístupnění věcné. Důsledná orientace na mezinárodní standardy, zvládnutí propojení klasifikace a přirozeného jazyka i zkušenost s paralelním česko-anglickým věcným zpřístupněním k nám přivádějí stále více zahraničních návštěv a vyústily v naši významnou pozici v mezinárodních skupinách a projektech. V této oblasti se NK podílí na řešení tří evropských projektů – MSAC, M-CAST a TEL-ME-MORE.

4. Optimalizace využití heterogenních informačních zdrojů prostřednictvím jejich integrace v rámci Jednotné informační brány (jednotné prostředí, jednotné kladení dotazů, jednotné výstupy, vlastní prostředí, přidané služby). Výsledky řešení projektu Jednotná informační brána pro hybridní knihovny přinesly zásadní posun v této oblasti a Česká republika se dostala na špičkovou světovou úroveň. Kvalitní výstupy uvedené v bodech 1-3 nám umožňují optimální využití programového vybavení MetaLib a SFX a i v této oblasti jsou naše výsledky předmětem trvalého mezinárodního zájmu. Řešitelé projektu jsou žádáni o hlavní příspěvky na prestižních mezinárodních konferencích a seminářích (viz A.1).

A.3 Vstupní data a cíl

Rekapitulace cílů uvedených v projektu pro jednotlivé oblasti a jejich zasazení do časového harmonogramu budou užitečnou pomůckou pro posouzení toho, které z vytčených cílů se podařilo/nepodařilo realizovat v roce 2005.

1. Zajištění trvalé dostupnosti heterogenních informačních zdrojů (domácích i zahraničních) včetně vyhodnocování a koordinace jejich využití

Domácí zdroje (WebArchiv):

- Další vývoj aplikačních softwarových nástrojů pro tvorbu metadat, jednoznačnou identifikaci dokumentů, stahování zdrojů a jejich ukládání do archivu a vyhledávacích nástrojů (průběžně 2004-2010).
- Výzkum metod pro zajištění trvalého přístupu k dokumentům uloženým v digitálním archivu (průběžně 2004-2010).
- Výzkum způsobů efektivního zpřístupnění archivovaných dokumentů pro badatelské účely. I efektivní zpřístupnění dokumentů uložených v digitálním archivu vyžaduje permanentní monitorování trendů rozvoje HW i SW a v návaznosti na tento vývoj takovou modifikaci způsobů zpřístupnění archivovaných dokumentů, aby byla pro uživatele-badatele příjemná a efektivní (průběžně 2004-2010) a současně i v souladu s platnou legislativou.

Domácí zdroje (analytické zpracování):

- Vytvoření předpokladů pro zpracování a zpřístupnění dosud obtížně dostupných analytických dokumentů s částečným ohledem na elektronické publikování v této oblasti (2004-2006).
- Vývoj aplikace standardů pro zpracování a zpřístupnění analytických dokumentů včetně jejich vazby na plné texty primárních dokumentů (URN, SICI). Jednoznačné identifikátory URN a SICI zajistí snadnou a okamžitou dostupnost primárních dokumentů (plných textů). V rámci záměru bude probíhat výzkum jejich optimálního využití v rámci JIB (2004-2005).
- Implementace souborů věcných autorit v oblasti analytického zpracování s ohledem na jeho plnou integraci v JIB (2004), výzkum v oblasti optimalizace využití řízeného slovníku ve vazbě na plné texty dokumentů (průběžně 2004-2010).

Zahraniční zdroje:

- Efektivní zpřístupňování a využívání plnotextových databází odborných zahraničních periodik a dalších informačních zdrojů sekundárního charakteru (2004-2007).
- Strategie získávání zdrojů v návaznosti na statistické ukazatele jejich využití (průběžně 2004-2010).
- Integrované zpřístupnění zahraničních časopisů (2004-2010).

2. Koordinace jmenného zpracování a zpřístupnění heterogenních informačních zdrojů s ohledem na mezinárodní kontext (metadata, formáty, katalogizační pravidla).

- Soustavné sledování vývoje existujících standardů pro jmenné zpracování (metadata, formáty, katalogizační pravidla) a vzniku a vývoje standardů nových (průběžně 2004-2010) .
- Vývoj aplikací mezinárodních standardů pro české knihovny (průběžně 2004-2010).
- Jednotná implementace modifikovaných a nových standardů v českých knihovnách (průběžně 2004-2010).

3. Optimalizace věcného zpřístupnění dokumentů s ohledem na integraci v mezinárodním kontextu (kombinace vyhledávání v plných textech a řízených slovnících, konkordance klasifikací, aplikace metody konspektu).

- Soustavné sledování vývoje existujících standardů pro věcné zpřístupnění a vzniku a vývoje standardů nových (průběžně 2004-2010).
- Vývoj aplikací mezinárodních standardů pro české knihovny (průběžně 2004-2010).
- Jednotná implementace modifikovaných a nových standardů v českých knihovnách (průběžně 2004-2010).
- Vývoj integrovaného nástroje pro indexaci a vyhledávání informací (2004-2007).

4. Optimalizace využití heterogenních informačních zdrojů prostřednictvím jejich integrace v rámci Jednotné informační brány (jednotné prostředí, jednotné kladení dotazů, jednotné výstupy, vlastní prostředí, přidané služby).

- Výzkum optimálního zpřístupnění heterogenních informačních zdrojů v rámci JIB a vývoj nových nástrojů korespondujících s rozvojem informačních technologií i uživatelských potřeb (průběžně 2004-2010).
- Aplikace metody Konspektu v celonárodním měřítku (2004-2007).
- Budování tematických bran (průběžně 2004-2010).

B Analytická část

B.1 Vlastní řešení

1. Zajištění trvalé dostupnosti heterogenních informačních zdrojů (domácích i zahraničních) včetně vyhodnocování a koordinace jejich využití

Domácí zdroje (WebArchiv)

Rok 2005 byl ve znamení přechodu na novou generaci softwarových nástrojů vyvíjených v rámci konsorcia Internet Information Preservation Consortium (IIPC, www.netpreserve.org) a zároveň i zlepšení a zkvalitnění vzájemné spolupráce. Díky tomu, že takto vyvíjené nástroje jsou dostupné převážně prostřednictvím serveru SourceForge.net, měli jsme prostřednictvím systému cvs zajištěný volný a okamžitý přístup ke všem vývojovým verzím produktů. Největší problém, se kterým jsme se při spolupráci s IIPC potýkali byl ten, že jako nečlenové IIPC nemáme přístup ke všem interním informacím a jsme tak závislí na tom, co se dozvíme z veřejných vystoupení,

webových stránek nebo přímo od jednotlivých vývojářů. Někdy se tak až se zpožděním dozvídáme o uvolnění nových softwarových nástrojů nebo plánech na jejich vývoj.

Pro akvizici webových informačních zdrojů byl po celý rok používán již výhradně systém Heritrix, vyvíjený konsorciem IIPC. Tento systém byl v průběhu celého roku neustále vyvíjen, došlo k uvolnění několika hlavních verzí, které zvyšovaly použitelnost systému, na druhou stranu jsou stále oblasti, ve kterých se systém musí zlepšit – jde především o problematiku detekce tzv. pastí, tedy takových dynamicky generovaných stránek, které se navenek tváří jako zdroj velkého množství unikátních URL a unikátních dokumentů, přestože jejich informační obsah se nemění.

Příkladem takových serverů je například militaria.cz, nebo stavebni-forum.cz. Bohužel už sama identifikace takových pastí je velmi obtížná zvláště v celoplošných sklizních. Heritrix naštěstí již v současných verzích obsahuje filtry umožňující individuálně nastavit pravidla pro modifikaci URL jednotlivých serverů tak, aby robot během sklizení v podobných pastích neskončil.

Další filtry umožňují paralelní ukládání sklizní jak do archivního formátu arc, tak i do podoby adresářové struktury, kterou lze snadněji kontrolovat, když je třeba detailně sledovat chování robota. Příkladem je tematická sklizeň „Dalimil“ na <http://harvester.nkp.cz/~heritrix/Dalimil/>, nebo zrcadlo sklizně zdrojů, k nimž má Národní knihovna ČR uzavřenu s vydavatelem smlouvu o poskytování elektronických online zdrojů (<http://harvester.nkp.cz/~heritrix/serials-mirror/>). V letošním roce proběhlo celkem 6 kol sklizení zdrojů ošetřených touto smlouvou opravňující řešitele k online zpřístupnění těchto zdrojů uložených v archivu.

Problémem komplikujícím sklizení smluvně podchycených serverů je nutnost individuální analýzy nově přidávaných serverů. Kromě hrožících pastí je zde ještě riziko, že robot stáhne i stránky, které jsou sice součástí dané domény, webového serveru, nebo daného podstromu, ale ve skutečnosti s ním nemají žádnou souvislost. V některých případech navíc stránky po nějaké době z webu zmizí, ale na stejné adrese se objeví něco jiného.

Mimo sklizeň „smluvních“ zdrojů proběhla na konci května už zmíněná tematická sklizeň zaměřená na Dalimilovu kroniku. Ta vycházela ze semínek (seeds – počátečních adres) dodaných pracovníky NK. Šlo o sklizeň velmi malého rozsahu, protože testy se třemi různými nastaveními ukázaly, že většina serverů referovala o Dalimilově kronice jen na jediné stránce. Dokumenty jsou tak s výjimkou serverů www.nkp.cz a www.memoria.cz sklizeny jen do hloubky 0 pro odkazy a do hloubky 1 pro obrázky, css apod.

Pro zdokonalení a automatizaci tematických sklizní by bylo nutné dopsat do Heritrixu vhodný filtr pro tematické sbírky.

Na rozdíl od poměrně úspěšného sklizení omezených množin webových zdrojů se v systému Heritrix dlouho nepodařilo dlouhodobě udržet v provozu plnohodnotnou sklizeň celé domény .cz. Systém Heritrix totiž obvykle již po několika dnech provozu spotřeboval všechnu dostupnou paměť díky velkému množství odkazů, které se chystal navštívit. Tyto problémy byly odstraněny až ve verzích dostupných v době psaní této zprávy, do té doby jediným řešením se zdálo rozdělení domény .cz na velké množství samostatně stažených částí. Nevýhodou takového řešení ovšem je, že by nebylo možné plně využít vzájemných odkazů mezi těmito částmi.

Jako přípravu semínek pro celoplošnou sklizeň jsme provedli analýzu doménových jmen webových serverů, které byly spuštěny na nám známých adresách v doméně .cz. Výsledky analýzy doménových jmen jsou na stránce http://www.webarchiv.cz/~heritrix/cetnosti_url_prefixu.txt. Na základě této analýzy byly ze seznamu semínek eliminovány ty servery, jejichž název naznačoval, že neobsahují relevantní informace, tj. například servery s názvy začínajícími na mail, mysql, user12345, pc6789 apod. Zároveň byly eliminovány i pravděpodobné duplicity, tedy například centrum.cz versus www.centrum.cz. Díky tomu se počet URL snížil z 540 tis. na 378 tis. V době psaní této zprávy je navíc objednáno zřízení přístupu k datům o

registrovaných doménách přímo u hlavního registrátora nic.cz, což umožní celý seznam významným způsobem zaktualizovat a zkvalitnit.

V oblasti správy archivu došlo k významné změně. Díky doplnění diskového pole NK novými disky na plnou kapacitu (3 x 1,6TB) v polovině roku bylo umožněno zahájení procesu migrace archivu z formátu tar.gz vytvářeného NEDLIB Harvesterem do formátu arc, se kterým pracují všechny moderní nástroje. V současné době probíhá převádění celoplošných sklizní, které potrvá ještě 2-3 měsíce, prvním krokem této konverze byl ale převod všech sklizní „smluvních“ zdrojů, které tak mohou být společně indexovány a zpřístupňovány z jediného místa.

V oblasti zpřístupnění archivu došlo k výrazné kvalitativní změně. Pro indexaci archivu zvolili vývojáři IIPC volně dostupný fulltextový systém nutch, který jsme ve stejné době pro tento účel nezávisle vytypovali i my (dalším systémem, který by přicházel v úvahu, je český systém morfeo, který má i některé pro češtinu specifické funkce a je v určité podobě volně dostupný). Pro využívání indexu vytvářeného systémem nutch byl upraven původně norský nwa toolset, který byl přejmenován na WERA (Web aRchive Access) a ten je nyní i u nás využíván jako veřejné rozhraní pro prohledávání archivu.

Díky naší předchozí práci se systémem nwa toolset nyní WERA již jako součást distribuce obsahuje českou lokalizaci, takže pokud uživatel má nastavenou ve svém prohlížeči češtinu jako preferovaný jazyk, uvidí české rozhraní nejen na našem serveru, ale i na serverech instalovaných v jiných zemích. Díky tomu, že se podařilo odstranit chyby v tomto programu, funguje již poměrně dobře i podpora české diakritiky jak při indexaci, tak při vyhledávání a zobrazení.

Systém WERA je v provozu na wera.war.mzk.cz, ale jeho vyhledávací rozhraní je dostupné z hlavní stránky projektu - www.webarchiv.cz.

Informační infrastruktura webarchivu byla doplněna o interní blog (blog.war.mzk.cz) a wiki. Po několikátýdenním testování použitého systému wordpress bylo rozhodnuto o větším sjednocení prezentační vrstvy projektu a pro tento účel byl zvolen systém tikiwiki, který je volně dostupný a pomocí zásuvných modulů umožňuje podporu mnoha funkcí potřebných pro provoz projektu.

V září 2005 se řešitelé zúčastnili workshopu IWAW05 (International Web Archiving Workshop), kde měli možnost získat důležité informace zejména o vývoji a dostupnosti SW nástrojů v rámci konsorcia IIPC a osobně konzultovat vlastní problémy i zkušenosti.

Počátkem prosince uspořádali řešitelé Informační setkání u příležitosti zpřístupnění digitálního archivu, zaměřené zejména na odbornou veřejnost, vydavatele a média.

Domácí zdroje (analytické zpracování):

V roce 2005 byly laděna metodika popisu článků zejména ve formátu MARC 21. V rámci jmenného popisu byla důsledněji aplikována pravidla AACR2R a ISBD. Byla specifikována pravidla zejména pro popis propojovacích polí MARC 21 773 Zdrojový dokument a 787 Recenzovaný dokument, doplněna definice těchto polí v polích 9XX, byl vypracován návrh zpracování seriálových a monografických publikací z akcí. Byla laděna konverze těchto polí v rámci aplikace pro management kooperačního systému do UNIMARCu a následně z UNIMARCu do MARCu 21.

V rámci popisu zdrojového dokumentu bylo v modifikaci aplikováno doporučení návrhu Californské digitální knihovny týkající se zabudování segmentu SICI do pole MARC 21, které by mohlo sloužit spolu s ostatními údaji k propojování prostřednictvím SFX. U některých záznamů kooperujících institucí je třeba provést novou konverzi tohoto segmentu v podpoli 773q a provést globální úpravy pole zdrojový dokument báze ANL.

Většina kooperujících institucí aplikuje Konspekt. V NKČR byly experimentálně zavedeny v r. 2005 v popisu anglické ekvivalenty.

V roce 2005 pokračoval rutinní provoz v rámci již zaběhnuté kooperace článků. Nové krajské knihovny přispívaly v menších dávkách do báze ANL (kromě krajské knihovny v Karlových Varech). Kromě toho řada knihoven přecházela na nové systémy a byly laděny jejich výstupy z hlediska popisu i formátu. Jde o knihovny přecházející v roce 2005 na ALEPH a MARC 21 - krajská knihovna v Plzni a Karlových Varech, ÚZPI, dále pak NPKK ÚIV přecházející na KP WIN. ÚZPI začalo opět rutinně přispívat do báze ANL koncem r. 2005, rutinního provozu je schopna krajská knihovna v Plzni. Byla navázána spolupráce s Archeologickým ústavem AVČR a předány základní informace týkající se metodiky popisu článků. Byla koordinována titulová základna kooperačního systému.

V 1. pololetí 2005 bylo vystaveno na Internetu č.4/2004 periodikum Národní knihovna a zpracována metadata v podobě bibliografických záznamů v bázi ANL Celkem bylo připojeno 14 300 plných textů k bibliografickým záznamům zpracovávaným v Kooperačním systému článkové bibliografie. Dále bylo v rámci oddělení připraveno k propojení (vložená základní adresa k doplnění o ID) přes cca 13 000 článků. Byly udržovány www stránky oddělení analytického zpracování a kooperačního systému.

Zahraniční zdroje:

Ve spolupráci s Asociací knihoven vysokých škol a Svazem knihovníků a informačních pracovníků uspořádala Národní knihovna ČR 9. března 2005 v malém sále Městské knihovny v Praze odborný seminář „Dostupnost elektronických informačních zdrojů v knihovnách v ČR“ (<http://eifl.nkp.cz/seminar2005.htm>). Semináře se zúčastnilo více než 120 pracovníků veřejných, odborných akademických a vysokoškolských knihoven. Cílem semináře bylo seznámit odbornou veřejnost s elektronickými informačními zdroji, které jsou přístupné v českých knihovnách a jsou finančně zajištěny buď z programu 1N MŠMT ČR nebo si knihovny platí přístup do databází z vlastních rozpočtů. Ve druhé části programu byly prezentovány možnosti zpřístupnění těchto informačních zdrojů prostřednictvím bran a portálů.

Účast na americké konferenci ICOLC (International Coalition of Library Consortia) 10. – 13. 4. 2005 umožnila porovnat obsah jednání mezi evropskými a americkými konferencemi a seznámit se s nejnovějšími americkými trendy v činnosti konsorcií.

V rámci řešení projektu 1N „Databáze EBSCO – zdroj vědeckých informací pro humanitní a společenské obory“ byly doplňovány webové stránky projektu (<http://eifl.nkp.cz>), pravidelně měsíčně jsou zpracovávány statistiky využívání databází a Národní knihovna ČR vydala a příručku pro vyhledávání v databázích EBSCO. Uskutečnila se 3 školení se zaměřením na konečné uživatele (Knihovna Národního technického muzea, Knihovna Národního muzea, Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický). Pro účastníky neformálního konsorcia byly uspořádány 2 semináře za účelem prezentace novinek v databázích EBSCO a informování o řešení projektu. Z finančních prostředků projektu byl dále na celý rok 2005 zakoupen přístup do databáze RILM Abstracts of Music Literature pro 3 instituce (Národní knihovna ČR, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity) a pro další 3 instituce (Národní knihovna ČR, Masarykova univerzita a Ostravská univerzita) bylo možné zakoupit na 12 měsíců (od září 2005 do srpna 2006) přístup do databáze American Bibliography of Slavic and East European Studies (ABSEES). Také u těchto databází jsou sledovány statistiky jejich využívání. V rámci zkušebních přístupů měly vybrané knihovny k dispozici databáze Education Abstracts (únor až květen 2005), Psychology and Behavioral Science a NTIS (říjen až prosinec 2005).

Nabídka databází byla pro uživatele Národní knihovny ČR rozšířena v období září-prosinec 2005 o přístup do databáze UlrichsWeb.

Průběžně byly do katalogu EZB doplňovány další volně dostupné elektronické časopisy a byly přidány tituly z databází přístupných v rámci projektu 1N „Informační zdroje pro knihovnictví a informační vědu“. V rámci správy konsorciálního konta pro české knihovny zapojené do EZB byla zajišťována administrace konsorciálně spravovaných titulů a byly připraveny podklady pro vytvoření uživatelských podkont. Do projektu EZB bylo v roce 2005 zapojeno 21 českých knihoven (<http://ezb.nkp.cz/konsorciem.htm>). Pravidelně jsou aktualizovány webové stránky projektu (<http://ezb.nkp.cz/>).

Pro NK ČR byly sledovány statistiky využívání EZB. Měsíční statistiky dostupné v rámci administrace EZB poskytují data o počtu přístupů s průměrným počtem přístupů za den, dále přehled nejnavštěvovanějších časopisů podle oborů, podle vydavatele a podle názvu. K dispozici je také přehled IP adres, ze kterých uživatelé přistupovali na konto EZB pro NK ČR.

| | počet přístupů | průměrně přístupů na den |
|---------|----------------|--------------------------|
| 01/2005 | 1 708 | 55,10 |
| 02/2005 | 1 832 | 65,43 |
| 03/2005 | 2 109 | 68,03 |
| 04/2005 | 1 825 | 60,83 |
| 05/2005 | 1 455 | 46,94 |
| 06/2005 | 1 475 | 49,17 |
| 07/2005 | 992 | 32,00 |
| 08/2005 | 1 195 | 38,55 |
| 09/2005 | 1 235 | 41,17 |
| | 13 826 | 50,80 |

Z oborů se na prvních třech místech pravidelně střídají lékařství, biologie a chemie a farmacie. Mezi vydavateli se na prvním místě stabilně objevují časopisy dostupné přes databáze EBSCOhost, dále časopisy z předplacených databází vydavatelů Elsevier, Kluwer (včetně Springeru) či Wiley. Počet jednotlivých navštívených časopisů je každý měsíc velmi vysoký. Jako příklad lze zmínit elektronické verze časopisů Nature či Science, případně tituly jako Phytochemistry, Journal of chemical physics a mnoho dalších. Statistiky podle IP adres ukazují, že ke kontu NK ČR v EZB přistupují také uživatelé z jiných institucí. Ve srovnání s rokem 2004 je využití konta EZB pro NK ČR zhruba na stejné úrovni, z čehož lze mimo jiné usuzovat, že se uživatelé naučili s touto službou pravidelně pracovat a že se tedy EZB stala stabilním nástrojem při zjišťování dostupnosti časopisů nejen v NK ČR, ale také v dalších knihovnách zapojených do EZB.

Konspekt byl doplněn u 3 750 průběžně docházejících českých a 836 zahraničních periodik. Metoda Konspektu se stala běžnou součástí bibliografického popisu nově zpracovávaných českých a zahraničních titulů, k 30. 11. 2005 to bylo 423 periodik.

2. Koordinace jmenného zpracování a zpřístupnění heterogenních informačních zdrojů s ohledem na mezinárodní kontext

V roce 2005 pokračovala implementace formátu MARC 21 do české katalogizační politiky. Pro potřeby přebírání záznamů byl upravován a aktualizován oboustranný konvertor UNIMARC-MARC21 pro bibliografické a autoritní záznamy. Byla doplněna všechna dříve schválená doporučení v oblasti katalogizační politiky o verzi v MARC 21.

Vyšel český překlad dodatků k AACR2R zahrnující dodatky za roky 2003-2005. Na základě dříve vydaných standardů a řešených dotazů ke katalogizaci vyšla příručka *Katalogizace kartografických dokumentů. Příručka pro katalogizátora s příklady ve*

formátu UNIMARC a MARC 21. Bylo zveřejněno doporučení [Seriálové/monografické zpracovávání publikací z pokračujících konferencí, festivalů, veletrhů atd.](#), vycházející z AACR2 a interpretací Library of Congress a *Schválené české interpretace. Elektronické zdroje*, navazující na aktualizaci AACR2.

V dubnu a říjnu 2005 proběhla v Praze a Brně školení školitelů AACR2/MARC 21 určená pro katalogizátory a systémové knihovníky z knihoven, které plánují přechod na MARC 21. Během roku pokračovala výuka v rekvalifikačních kursech. Pokračovaly individuální konzultace a stáže v oblasti sdílené kooperace na autoritních a bibliografických záznamech.

Hlavním úkolem roku 2005 byla příprava a spuštění sdílené katalogizace tří největších českých knihoven - Národní knihovny ČR, Moravské zemské knihovny v Brně a Vědecké knihovny v Olomouci. Jejím cílem je kvalitnější, rychlejší a úspornější zpracování a zpřístupnění stále narůstajícího počtu českých dokumentů ve spolupráci tří českých knihoven, které mají mezi dalšími knihovnami zároveň mimořádné postavení jako příjemci povinného výtisku.

Přípravy na užší spolupráci těchto knihoven zahrnovaly sladování katalogizace a úrovně popisu, dopracování některých doporučení, úpravy pracovních postupů a samotnou implementaci nástroje. Ten byl v prvním pololetí 2005 testován, sdílená katalogizace byla zahájena v červnu 2005. V červenci byly pracovní procesy ještě jednou zásadně upraveny a výsledkem je, že od 20. července 2005 pracují v bázi Národní knihovny ČR (NKC) i akvizitěři a katalogizátoři Moravské zemské knihovny a Vědecké knihovny v Olomouci. Sdílená katalogizace pokrývá zatím novou českou produkci knih, kartografických dokumentů a hudebnin, byly zahájeny přípravy na zapojení dalších typů dokumentů.

Pokračovala činnost databáze Dotazy ke katalogizaci, jejímž prostřednictvím se řeší praktické otázky související s katalogizací

3. Optimalizace věcného zpřístupnění dokumentů s ohledem na integraci v mezinárodním kontextu

Cílem této části projektu je vytvořit předpoklady pro optimalizaci, harmonizaci a standardizaci věcného zpřístupnění heterogenních informačních zdrojů na národní úrovni v návaznosti na mezinárodní kontext.

K základním nástrojům optimalizace, harmonizace a standardizace procesu věcného zpřístupnění patří dílčí soubory národních věcných autorit dostupné na adrese <http://www.caslin.cz:7777/Autority/>

Obohacením tematických termínů o anglické ekvivalenty a propojením těchto termínů s ekvivalentními notacemi systematického klasifikačního systému MDT vzniká základ pro vícejazyčný vyhledávací systém, který je dostupný na adrese http://sigma.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-b&CON_LNG=ENG&local_base=AUV

V průběhu roku 2005 byly v rámci řešení evropského projektu MSAC připojeny jazykové varianty ve slovenštině, slovinštině, chorvatštině, litevštině a makedonštině k sémantickým doménám právo, demografie, statistika, politika (zpracovaným v roce 2004) sémantické domény sport a divadlo.

Základní informace o projektu MSAC a základní metodické principy jsou zveřejněny na adrese

http://www.nkp.cz/en/pages/page.php3?page=fond_subjectauthorities_eng3.htm%20#msac

Aplikací schématu předmětové kategorizace pro potřeby Konspektu a připojením pořadového čísla předmětových kategorií u jednotlivých skupin Konspektu v bibliografických záznamech souběžné produkce se vytváří předpoklad pro tvorbu tematické mapy knihovních fondů.

Připojení záznamů skupin Konspektu do odpovídajících záznamů věcných tematických autorit poskytuje zpracovatelům základní informaci o aplikaci skupin Konspektu v jednotlivých bibliografických záznamech a představuje účinný pomocný nástroj při tvorbě oborových informačních bran. V průběhu roku 2005 byl znak skupiny Konspektu připojen v cca 3 000 záznamech nově zpracovaných tematických autorit.

Důslednou aplikací těchto předpokladů vzniká integrovaný nástroj pro indexaci a vyhledávání heterogenních informačních zdrojů

- sloužící k řízenému zpřístupňování informačních zdrojů
- usnadňující propojení jednotlivých informačních zdrojů a snadnou navigaci mezi informačními zdroji se stejnou nebo podobnou tematikou
- poskytující kvalitní informace o jednotlivých sbírkách a kvalitní přístup k informačním zdrojům v nich obsaženým
- umožňující univerzální přístup k informačním zdrojům a službám
- hierarchická struktura řízeného souboru na úrovni skupin Konspektu slouží jako základ pro tvorbu předmětově orientovaných univerzálních, polytematických i monotematických bran.

Příklad propojení jednotlivých informačních zdrojů a navigace mezi informačními zdroji se stejnou nebo podobnou tematikou pomocí údaje skupiny Konspektu

V bibliografickém záznamu přidělená skupina Konspektu umožňuje navigaci mezi záznamy informačních zdrojů s podobnou tematikou

NKC - Úplné zobrazení záznamu - Microsoft Internet Explorer

Adresa: http://sigma.nkp.cz/FJGNPE4UF5YKFCG53ATA26T2QPQTR22LFP4H6R7ECAM5HHM6L8L7-30583?func=direct-set&doc_number=001579597&l_base=NKC&format=999

Zvolte formát: Standardní -- Katalogizační lístek -- Cit...

Hlavní zhlaví Aktuální teorie a praxe řízení podn...

Název Sborník z konference Aktuální teor...
projektu Ústavu řízení a ekonomiky p...
manažerské účetnictví jako nástroj i...

Nakl. údaje [Praha : České vysoké učení technic...

Popis (rozsah) [150] s. : il. ; 30 cm

EXEMPLÁŘE

ISBN 80-01-03285-X (kroužková vazba)

Další korporace České vysoké učení technické v P...
Vysoká škola ekonomická v Praze...
Controlling a manažerské účetnictv...

Poznámka Obsahuje bibliografie a bibliografické

Předmět. heslo podnikový management

Forma a žánr * sborníky konferencí

Skupina Konspektu 658 - Řízení a správa podniku

MDT 658
(063)

Č.zn. v bázi 001579597

Služby systému Aleph

Vyhledání dalších záznamů v bázi

Skupina Konspektu: 658 - Řízení a správa podniku

Prohlížení rejstříků databáze

Skupina Konspektu: 658 - Řízení a správa podniku

© 2002 Ex Libris

Nápověda - Rejstříky - Vy...

NKC - Seznam záznamů - Microsoft Internet Explorer

Adresa: http://sigma.nkp.cz/FJGNPE4UF5YKFCG53ATA26T2QPQTR22LFP4H6R7ECAM5HHM6L8L7-49100?func=find-acc&acc_sequence=000174356

NKC - Výsledky dotazu: 658 - Řízení a správa podniku; nesetříděno

Záznam **zobrazíte** klepnutím na podtržené číslo v prvním sloupci, zaškrtnutím sousedního čtverečku **vyberete** záznam pro další práci.
Pro **změnu setřídění** záznamů klepněte na podtržený název sloupce. Limit pro setřídění je 800 záznamů.

Záznamy 1 - 10 z 1366

| # | Název | Autor | Nakladatel | Rok vyd. | Exempláře |
|---|---|-------------------------|---|----------|-----------|
| 1 | <input type="checkbox"/> <u>Nowoczesne technologie informacyjne w zarządzaniu = Advanced information technologies for management / redaktorzy nauk. Elżbieta Niedzielska, Helena Dudycz, Mirosław Dyczkowski</u> | | Wrocław : Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, | 2005 | |
| 2 | <input type="checkbox"/> <u>Výrobní a logistické systémy / Jan Daněk, Miroslav Plevný</u> | Daněk, Jan, 1935- | Pizeň : Západočeská univerzita, | 2005 | |
| 3 | <input type="checkbox"/> <u>Úspěšná : průvodce moderní ženy světem byznysu / Amy Henryová ; [z anglického originálu ... přeložil Martin Jaroš]</u> | Henry, Amy | Praha : Práh, | 2005 | |
| 4 | <input type="checkbox"/> <u>100 tipů jak začít úspěšně podnikat / Ken Langdon ; [překlad Hana Sušilová]</u> | Langdon, Ken | Brno : CP Books, | 2005 | |
| 5 | <input type="checkbox"/> <u>Marketing für Dienstleistungsagenturen : eine empirische Untersuchung im Markt für haushaltsnahe Dienstleistungen / Daniel Forsmann</u> | Forsmann, Daniel, 1975- | München : Hampp, | 2005 | |
| 6 | <input type="checkbox"/> <u>Faszinationskraft von Luxusmarken : eine empirische Untersuchung der Determinanten der Begehrlichkeit im Hinblick auf Luxusmarken und der resultierenden Wirkung auf die Kaufabsicht / Charlotte Reich</u> | Reich, Charlotte, 1975- | München : Hampp, | 2005 | |
| 7 | <input type="checkbox"/> <u>Sales-Promotion-Controlling : Theoriegeleitete und empirisch gestützte Entwicklung eines integrativen Konzeptrahmens für ein Controlling der herstellerinduzierten Verkaufsförderung in der deutschen Nahrungsmittelbranche / Wolfgang Zahner</u> | Zahner, Wolfgang, 1973- | München : Hampp, | 2005 | |
| 8 | <input type="checkbox"/> <u>Podniková ekonomika 4 : [aktualizované vydání k ...] / Zdeněk Novotný, Alena Hollá, Nataša Prášková a kol.</u> | Novotný, Zdeněk | Břeclav : Moraviapress, | [200-] | |

Konspekt se uplatňuje i v rámci analytického zpracování v řadě spolupracujících institucí. V NK byly experimentálně zavedeny v roce 2005 ve věcném zpracování na analytické úrovni též anglické ekvivalenty.

V souvislosti s novelou autorského zákona, která by měla začít platit od poloviny roku 2006, bude možné obohatit bibliografické záznamy o obsahy popisovaných dokumentů. Toto bude pro uživatele bezpochyby velký přínos, pro věcné zpracování, v jehož rámci se bude rozhodovat o dokumentech, jejichž obsahy jsou pro uživatele skutečnou přidanou hodnotou, práce navíc. Ve snaze o optimalizaci pracovních postupů byla v roce 2005 zadána a vypracována studie, která obsahuje:

- návrh technologie pořizování podkladů
- návrh možných technologií přepisu do textového tvaru. Obsahuje varianty automatické technologie (OCR, ICR), semiautomatické a manuální, které bude nutné prakticky otestovat a vyhodnotit
- způsob strukturování do požadovaného formátu
- způsob integrace obsahů do bibliografických záznamů v bázi dat v systému ALEPH
- návrh skenerů a pracovních stanic odpovídajících parametrů pro zpracování
- návrh řešení způsobu obousměrného předávání dat mezi linkami zpracování a zpřístupnění dokumentů v NK a linkou pořizování obsahů knih. Toto řešení je navrženo variantně s využitím vnitřní sítě NK a prostřednictvím internetu
- volbu softwarového vybavení pro automatický přepis obsahu do textového tvaru a způsob jejich parametrizace pro daný účel
- funkční zadání pro vývoj software pro automatické formátování a strukturování
- funkční zadání pro vývoj software umožňující integraci obsahů do bibliografických záznamů
- návrh integrace systému do linek zpracování a zpřístupnění dokumentů
- posouzení vhodnosti zpracování obsahů hudebních nosičů (CD, CC) a návrh způsobu jejich zpracování.

V prvním pololetí 2006 proběhnou testy navržených variant na různých podkladech a v době platnosti novelizovaného znění autorského zákona by měla být linka v NK připravena ke spuštění.

4. Optimalizace využití heterogenních informačních zdrojů prostřednictvím jejich integrace v rámci Jednotné informační brány

Činnosti související s implementací nové verze softwarového řešení JIB pro MetaLib a SFX

17. října byla zveřejněna pro uživatele nová verze Jednotné informační brány. Tato verze nabízí uživatelům více nástrojů pro práci se zdroji (např. Můj prostor s možností předdefinování vlastních skupin zdrojů, sofistikované nástroje pro práci s relevantními záznamy, nástroj pro SDI) a také zkvalitněnou nabídku přidáných SFX služeb. Byly zapojeny nové SFX cíle (citační databáze Web of Knowledge, plnotextové zdroje Wiley Interscience, Springer, včetně databáze Kluwer; nástroj pro získání článků z vědeckých periodik a sborníků GoogleScholar, rozhraní Citation Capture pro získání bibliografických citací relevantních dokumentů a OpenURL pro další využití).

Naším záměrem je nabídnout uživatelům kvalitní nástroj pro práci s univerzálními i oborovými informačními zdroji a pro práci s relevantními záznamy s možností využít další služby, které povedou k jednoduchému získání plných textů či informací vedoucích k získání potřebného dokumentu.

Činnosti související se zpřístupněním informačních zdrojů

- výběr dalších zdrojů pro vědu a výzkum volně dostupných v síti – kooperace s odbornými knihovnami
- koordinace a zajištění integrovaného zpřístupnění heterogenních informačních zdrojů do dalších portálů (portál EZB – zapojení nových zdrojů do konsorciálního konta českých knihoven – např. Oxford University Press) včetně návazností na služby JIB
- vytvoření informačního portálu o zdrojích a službách českých knihoven, včetně shromáždění existujících referenčních a bibliografických zdrojů k českým dokumentům pro jednodušší orientaci a nalezení relevantních záznamů (portál Knihovny.cz)
- sjednocení statistik elektronických informačních zdrojů pro potřeby analýzy s cílem zkvalitnění nabídky elektronických zdrojů
- spolupráce a metodická pomoc na přípravě jednotných kritérií pro výběr relevantních zdrojů pro oborové informační brány – konzultace k přípravě materiálů k oborovým informačním branám pro obory knihovnictví a hudební věda (výběr zdrojů, katalogizace, využití softwarových prostředků MetaLib a SFX)
- vytváření jednotného prostředí pro službu dodávání dokumentů s možností zapojení dalších služeb, především meziknihovních služeb, s cílem co nejefektivnějšího zpřístupnění dostupných informačních zdrojů na území ČR všem zájemcům z oblasti vědy a výzkumu v reálném čase, nové SW řešení – testovací fáze
- aktivní zapojení knihovny do mezinárodních systémů s cílem co nejúčelnějšího získání potřebných dokumentů pro vědu a výzkum dostupných pouze mimo území ČR (OCLC, Subito, severské systémy)
- NK ČR jako národní centrum meziknihovních služeb zajišťuje dokumenty ze zahraničí i pro uživatele jiných knihoven (knihovny ústavů Akademie věd ČR, knihovny vysokých škol)

Zapojení Web of Knowledge do JIB

The screenshot shows the JIB (Jednotná informační brána) website interface. The main search results table lists 10 items by author. A pop-up window titled 'Další služby' (Additional services) is overlaid on the right, providing search options for the author 'Cook, Cottone Catherine'. The pop-up includes sections for 'Reference' (with 'SFX Citation Capture' and 'SFX Citation Linker' buttons), 'Informace k autorovi' (Author information), and three search engines: 'Web of Science ISI', 'encyklopedii Britannica', and 'encyklopedii Cotoje'. Each search engine section has a dropdown for the author's name and a text input for initials, with an 'OK' button next to each.

| Č. | Shoda | Autor | Titul | Year | Database |
|----|-------|-------------------------|---|------|---|
| 1 | | Cook-Cottone, Catherine | Childhood Pos Diagnosis, Tre Reintegration. | | |
| 2 | | Bushweller, Kevin | REPORT ROUND | | |
| 3 | | Garland, Susan | NO TIME FOR F | | |
| 4 | | McKee, Bradford | Scheduling In | | |
| 5 | | | Strategies to I | | |
| 6 | | Fallin, Karen | Helping Childr Classroom Se | | |
| 7 | | Hawaleshka, Danylo | Kids conquer | | |
| 8 | | Macklem, Katherine | LUNCHROOM BEDLAM. | 2003 | Ebsco - MasterFILE Premier |
| 9 | | Pandit, Shereen | Stress is the new cool in uptight noughties. | 2002 | Ebsco - MasterFILE Premier |
| 10 | | Talbot, Margaret | Too Much. | 2003 | Ebsco - MasterFILE Premier Ebsco-Academic Search Premier |

Citační databáze umožňuje přístup k dalším článkům autora

The screenshot shows the ISI Web of Knowledge search results page. The search criteria are 'AU=(COOK C)'. The results show 369 records found. Two records are listed:

1. Aull L, **Cook C**
Pharmacist-directed lifestyle weight management service: development of a primary care clinic service.
PHARMACOTHERAPY 25 (10): 1502-1502 OCT 2005
Times Cited: 0
2. Osei K, Gaillard T, **Cook C**, et al.
Discrepancies in the regulation of plasma adiponectin and TNF-alpha levels and adipose tissue gene expression in obese African Americans with glucose intolerance: A pilot study using rosiglitazone
ETHNICITY & DISEASE 15 (4): 641-648 FAL 2005
Times Cited: 0

Zapojení Citation Capture a Google Scholar do JIB

JIB Jednotná informační brána

Snadné hledání | Nalézt zdroje | Profi hledání | Můj prostor
Hledat | Záznamy

Výsledky Snadného hledání

Dotaz "Předmět=(stress ...)" v Zahr. články nalezeno 1

Tabulkové zobrazení | Stručné zobrazení | Úplné zobr

1 - 10 z 60 nalezené záznamy (stáhnout další)

| Č. | Shoda | Autor | Název |
|----|-------------------------------------|-------------------------|---|
| 1 | <input checked="" type="checkbox"/> | Cook-Cottone, Catherine | Childhood Posttraumatic Stress Disorder: Diagnosis, Treatment, and School Reintegration. |
| 2 | <input checked="" type="checkbox"/> | Bushweller, Kevin | REPORT ROUNDUP. |
| 3 | <input checked="" type="checkbox"/> | Garland, Susan | NO TIME FOR FUN. |
| 4 | <input checked="" type="checkbox"/> | McKee, Bradford | Scheduling In Some Dawdle Time. |
| 5 | <input checked="" type="checkbox"/> | | Strategies to De-Stress. |
| 6 | <input checked="" type="checkbox"/> | Fallin, Karen | Helping Children Cope With Stress in Classroom Setting. |
| 7 | <input checked="" type="checkbox"/> | Hawaleshka, Danylo | Kids conquer 'that freaked-out fee |
| 8 | <input checked="" type="checkbox"/> | Macklem, Katherine | LUNCHROOM BEDLAM. |
| 9 | <input checked="" type="checkbox"/> | Pandit, Shereen | Stress is the new cool in uptight n |
| 10 | <input checked="" type="checkbox"/> | Talbot, Margaret | Too Much. |

Další služby

Reference

- Reference pomocí **SFX Citation Capture**
- Reference pomocí SFX Citation Linker

Informace k autorovi

Nalézt v **Web of Science ISI**

autor: Cook, Cottone Catherine | |

Nalézt v **encyklopedii Britannica**

autor: Cook, Cottone Catherine | |

Nalézt v **encyklopedii Cotoje**

autor: Cook, Cottone Catherine | |

Vyhledání na Webu

Vyhledat příbuzné dokumenty pomocí **Google Scholar**

Název článku nebo knihy: Childhood Posttraumatic Stress Disorder: Diagnosis, Treatment, and School Reintegration

vyhledat slova: Childhood Posttraumatic Stress Disorder

Vyhledat příbuzné dokumenty pomocí **Web Search Engine**

Google

Vyhledání relevantních článků podle názvu

Google Scholar BETA

Childhood Posttraumatic Stress Disorder: Diagn Search [Advanced Scholar Search](#) [Scholar Preferences](#) [Scholar Help](#)

The "AND" operator is unnecessary -- we include all search terms by default. [\[data\]](#)

Scholar Results 1 - 10 of about 132 for **Childhood Posttraumatic Stress Disorder: Diagnosis, Treatm**

Did you mean: [Childhood Post traumatic Stress Disorder: Diagnosis, Treatment, and Scho](#)

[... of extreme stress as predictors of treatment outcome with chronic posttraumatic stress: JD Ford, TP Kidd - J Trauma Stress, 1998 - springerlink.com](#)

[... in the severity of posttraumatic psychiatric symptomatology ... emotions; trauma symptom management; stress man- agement ... the effects of childhood trauma history per ... Cited by 20 - Web Search - kluweronline.com - trauma-pages.com - ncbi.nlm.nih.gov - Find it@NKP](#)

[Posttraumatic stress disorder in a community sample of former prisoners of war: A norma via UIC](#)

[B Engdahl, TN Dikel, R Eberly, A Blank Jr - American Journal of Psychiatry, 1997 - trauma-pages.com](#)

[... had PTSD as their only lifetime Axis I diagnosis. ... DR, Yehuda R, Charney DS: **Childhood physical abuse and combat-related posttraumatic stress disorder. ... Cited by 25 - Cached - Web Search - app.psychiatryonline.org - ncbi.nlm.nih.gov**](#)

Správa a rozvoj webového rozhraní JIB

V roce 2005 došlo k velkým změnám ve webovém rozhraní JIB. Základní produkt MetaLib byl převeden na novou verzi, která přinesla zcela nová uživatelský koncept. Nové grafické rozhraní obohatilo JIB o nové funkce, z nichž nejvýznamnější jsou zcela jistě

skupiny rychlého vyhledávání, které maximálně zjednoduší proces vyhledávání informací v informačních zdrojích. Nová verze MetaLibu byla lokalizována do češtiny, byla provedena kustomizace a konfigurace pro potřeby projektu JIB. Průběžně byly aplikovány revizní/opravné balíčky a zajišťován celkový chod serveru a software.

Průběžně byly podle požadavků uživatelů konfigurovány nové prohledatelné zdroje.

Nové prohledatelné zdroje připojené v JIB v roce 2005:

1. Báze Web NK ČR (brána KIV)
2. BIBSYS - souborný katalog
3. Gemeinsamer Verbundkatalog (souborný katalog)
4. Katalog VPK - souborný katalog časopisů, Státní technická knihovna
5. Knihovny Akademie věd ČR
6. Knihovna Památníku národního písemnictví – katalog
7. Krajská knihovna Karlovy Vary - katalog (KKV01)
8. Krajská knihovna Karlovy Vary - článková databáze (KKV02)
9. LISA (brána KIV)
10. Masarykova univerzita v Brně - souborný katalog (MUB01)
11. Masarykova univerzita v Brně - katalog článků (MUB02)
12. Moravská zemská knihovna - katalog historických fondů (MZK03)
13. OLIS - souborný katalog Oxfordské univerzity
14. SKAT - souborný katalog článků
15. Vysoké učení technické v Brně - souborný katalog

Statistika využívání WWW rozhraní JIB (<http://www.jib.cz>) za rok 2005 (leden až prosinec / údaje k 12.12.2005/ 2004)

| Měsíc | Unikátní návštěvy | Počet návštěv | Stránek | Bajtů |
|----------------------|-------------------|---------------|----------------|-----------------|
| Leden 2005 | 5293 | 13151 | 189996 | 1.11 GB |
| Únor 2005 | 4490 | 11949 | 218019 | 1.03 GB |
| Březen 2005 | 5392 | 14890 | 259135 | 1.27 GB |
| Duben 2005 | 4720 | 12344 | 183393 | 1.07 GB |
| Květen 2005 | 4099 | 10116 | 182050 | 1.02 GB |
| Červen 2005 | 3358 | 8636 | 166353 | 837.94 MB |
| Červenec 2005 | 2581 | 6880 | 119234 | 528.73 MB |
| Srpen 2005 | 2994 | 7739 | 385710 | 675.84 MB |
| Září 2005 | 3557 | 9014 | 184095 | 892.90 MB |
| Říjen 2005 | 4684 | 10227 | 268283 | 1.17 GB |
| Listopad 2005 | 4032 | 9037 | 359509 | 1006.79 MB |
| Prosinec 2005 | 1704 | 3295 | 134489 | 349.03 MB |
| Celkem | 46904 | 117278 | 2650266 | 10.85 GB |

Vysvětlivky jednotlivých ukazatelů viz.

http://awstats.sourceforge.net/docs/awstats_glossary.html.

Správa a rozvoj Z39.50 rozhraní JIB pro přebírání bibliografických a autoritních záznamů

Rok 2005 znamenal pro přebírání záznamů JIB období značného růstu využití. Počet institucí, které přebírání využívají, je nyní vyšší než 60. Denně je na Z39.50 rozhraní JIB

nyní odesláno více než 1500 dotazů, u nichž je více než 50% úspěšnost nalezení záznamu.

Během roku byly v JIB instalovány nové verze konvertoru a konverzních pravidel. Připojování nových prohlídatelných zdrojů v JIB bylo do značné míry ovlivněno požadavky uživatelů přebírání záznamů.

Služba přebírání záznamů byla propagována v ČR (Setkání uživatelů T Series – Zlín, 14.-15.6.2005) i v zahraničí (International Workshop on MetaLib/SFX as a consortia model, Helsinky, Finsko – 12.-13.5.2005). V ČR byl v odborném knihovnickém periodiku Čtenář (č. 6/2005) vydán příspěvek Přebírání záznamů pomocí Jednotné informační brány (<http://www.konjunktura.cz/index.php3?w=cat&cat=376&s=&pg=1&str=1>), v zahraničí byl vydán příspěvek ve zpravodaji uživatelů SFX/MetaLib SMUG 4EU (č. 2/2005) - The unknown module – copy cataloguing with MetaLib (http://smug-4-eu.org/newsletter/smug4eu_issue2.pdf).

Pro komunikaci s uživateli přebírání záznamů slouží elektronická konference prebirani@cuni.cz.

Statistiky využívání Z39.50 serveru JIB (přebírání záznamů) za měsíce leden až listopad 2005

| Ukazatel | leden 2005 | | únor 2005 | | březen 2005 | |
|---|------------|----------|-----------|----------|-------------|----------|
| | Počet | Procenta | Počet | Procenta | Počet | Procenta |
| Počet dotazů na Z39.50 server JIB | 16775 | 100 % | 17284 | 100 % | 19048 | 100 % |
| Průměrný počet dotazů na pracovní den | 799 | - | 864 | - | 866 | - |
| Počet dotazů na pole ISBN | 8825 | 52,60 % | 8245 | 47,70% | 8953 | 47,00% |
| Počet dotazů na pole ISSN | 342 | 2,04 % | 48 | 0,28% | 83 | 0,44% |
| Počet dotazů na jiná pole | 7608 | 45,35 % | 8991 | 52,02% | 10012 | 52,56% |
| Úspěšnost nalezení záznamu – 0 záznamů | 7294 | 43,48 % | 8030 | 46,46% | 7529 | 39,53% |
| Úspěšnost nalezení záznamu – právě 1 záznam | 6999 | 41,72 % | 7060 | 40,85% | 8403 | 44,11% |
| Úspěšnost nalezení záznamu – 1 a více záznamů | 9481 | 56,52 % | 9254 | 53,54% | 11519 | 60,47% |

| Ukazatel | duben 2005 | | květen 2005 | | červen 2005 | |
|---------------------------------------|------------|----------|-------------|----------|-------------|----------|
| | Počet | Procenta | Počet | Procenta | Počet | Procenta |
| Počet dotazů na Z39.50 server JIB | 21073 | 100 % | 22167 | 100 % | 16396 | 100 % |
| Průměrný počet dotazů na pracovní den | 1003 | - | 1008 | - | 745 | - |

| | | | | | | |
|---|-------|---------|-------|---------|-------|---------|
| Počet dotazů na pole ISBN | 9969 | 47,31 % | 11242 | 50,72 % | 6865 | 41,87 % |
| Počet dotazů na pole ISSN | 156 | 0,74 % | 56 | 0,25% | 91 | 0,56 % |
| Počet dotazů na jiná pole | 10948 | 51,95 % | 10869 | 49,03 % | 9440 | 57,58 % |
| Úspěšnost nalezení záznamu – 0 záznamů | 7303 | 34,66 % | 7965 | 35,93 % | 5110 | 31,17 % |
| Úspěšnost nalezení záznamu – právě 1 záznam | 9544 | 45,2 % | 9556 | 43,11 % | 7212 | 43,99 % |
| Úspěšnost nalezení záznamu – 1 a více záznamů | 13770 | 65,34 % | 14202 | 64,07 % | 11286 | 68,83 % |

| Ukazatel | červenec 2005 | | srpen 2005 | | září 2005 | |
|---|---------------|----------|------------|----------|-----------|----------|
| | Počet | Procenta | Počet | Procenta | Počet | Procenta |
| Počet dotazů na Z39.50 server JIB | 14357 | 100 % | 21058 | 100 % | 27033 | 100 % |
| Průměrný počet dotazů na pracovní den | 756 | - | 916 | - | 1287 | - |
| Počet dotazů na pole ISBN | 4763 | 33,18 % | 7223 | 34,30 % | 14866 | 54,99 % |
| Počet dotazů na pole ISSN | 44 | 0,31 % | 266 | 1,26 % | 146 | 0,54 % |
| Počet dotazů na jiná pole | 9550 | 66,52 % | 13569 | 64,44 % | 12021 | 44,47 % |
| Úspěšnost nalezení záznamu – 0 záznamů | 4379 | 30,50 % | 6570 | 31,20 % | 13074 | 48,36 % |
| Úspěšnost nalezení záznamu – právě 1 záznam | 5660 | 39,42 % | 8591 | 40,80 % | 9084 | 33,60 % |
| Úspěšnost nalezení záznamu – 1 a více záznamů | 9978 | 69,50 % | 14488 | 68,80 % | 13959 | 51,64 % |

| Ukazatel | říjen 2005 | | listopad 2005 | | prosinec 2005 | |
|---------------------------------------|------------|----------|---------------|----------|---------------|----------|
| | Počet | Procenta | Počet | Procenta | Počet | Procenta |
| Počet dotazů na Z39.50 server JIB | 28249 | 100 % | 33658 | 100 % | | |
| Průměrný počet dotazů na pracovní den | 1412 | - | 1603 | - | | |
| Počet dotazů na pole | 15205 | 53,82 % | 18516 | 55,01 % | | |

| | | | | | | |
|---|-------|---------|-------|---------|--|--|
| ISBN | | | | | | |
| Počet dotazů na pole ISSN | 237 | 0,84 % | 926 | 2,75 % | | |
| Počet dotazů na jiná pole | 12807 | 45,34 % | 14216 | 42,24 % | | |
| Úspěšnost nalezení záznamu – 0 záznamů | 12893 | 45,64 % | 14953 | 44,43 % | | |
| Úspěšnost nalezení záznamu – právě 1 záznam | 10424 | 36,90 % | 12683 | 37,68 % | | |
| Úspěšnost nalezení záznamu – 1 a více záznamů | 15356 | 54,36 % | 18705 | 55,57 % | | |

Důležitým předpokladem správné komunikace Z39.50 v českém prostředí bylo v roce 2004 schválení Profilu Z39.50 JIB <http://jib-info.cuni.cz/dokumenty/techdoc/ProfilJIB.pdf>, který definuje nastavení atributů Z39.50, mapování na UNIMARC/MARC 21 ad. Díky tomu došlo v roce 2005 k výraznému zlepšení vyhledávacích možností českých informačních zdrojů přístupných přes protokol Z39.50.

Byl vydáván Informační zpravodaj JIB <http://jib-info.cuni.cz/index.php?fname=jib.mnu&sub=6&url=zpravodaj/zpravodaj.php>, který je rozeslán elektronickou poštou uživatelům JIB. Pro rozesílání slouží elektronická konference, jejímiž příjemci je téměř 1000 uživatelů JIB.

SFX

V roce 2005 proběhl upgrade SFX serveru na verzi 3. Verze 3 přinesla rozdělení nabídky na českou a anglickou verzi a rozdělení na základní a doplňkové služby. Nabídka přidáných služeb se díky tomu značně zpřehlednila. Uživatelé jako první dostávají seznam hlavních služeb vedoucích přímo k získání žádaného dokumentu přičemž nabídka je zobrazena v jejich preferovaném jazyce. Na jedno kliknutí myši uživatelé pak mohou získat seznam dalších doplňkových služeb jako informace k autorovi, recenze dokumentu, vyhledání dokumentu na WWW nebo odkaz na pomoc k vyhledání dokumentu od některé z knihoven (služba Ptejte se knihovny).

K dalšímu zpřehlednění služeb přispělo kompletně nové řešení odkazování na dokument do katalogů knihoven. Odkaz do katalogu Národní knihovny se zobrazuje po dynamickém ověření dostupnosti pomocí dotazu na Aleph X Server Národní knihovny. Odkazy do katalogů dalších knihoven jsou realizovány spuštěním vyhledání dokumentu pomocí nové verze MetaLibu JIB s přímým odkazem z výsledků vyhledávání do katalogů knihoven.

V nabídce SFX se objevily nové služby: odkazy na plné texty v databázích Kluwer a Wiley, ověření dostupnosti dokumentu pomocí Souborného katalogu ČR CASLIN, získání reference dokumentu, vyhledání dokumentu pomocí Google Scholar, služby Ptejte se JIB support a Ptejte se knihovny.

Nabídka SFX byla zpřístupněna na standardním portu protokolu HTTP - 80, čímž je bez problému dostupná i ze sítí s přísně nastavenými pravidly firewallů.

Jako velmi populární mezi knihovnami se ukázaly další dvě nové služby: Seznam elektronických časopisů a registrace SFX JIB u Google Scholar.

Seznam elektronických časopisů je automaticky generován ze znalostní báze SFX a obsahuje informace o elektronických časopisech, které mají čtenáři dané knihovny prostřednictvím SFX JIB přístupné. Seznam obsahuje informace od časopisů s články s plnými texty nebo abstrakty přístupných v licencovaných databázích nebo v časopisech volně přístupných. Seznam je možné prohledávat podle názvu časopisu, názvu databáze nebo podle tématických skupin. Ze seznamu vedou přímé odkazy na úvodní stránky časopisů, nebo je možné vyvolat SFX menu pro vytvoření odkazu přímo na článek.

Registrace SFX JIB u Google Scholar umožní propojení z výsledků vyhledávání v Google Scholar přímo na plné texty dokumentů.

V průběhu celého roku byly průběžně aplikovány měsíční aktualizace znalostní báze a programových modulů SFX.

Služby SFX JIB byly prezentovány v rámci konferencí a seminářů Infos, Automatizace knihovnických procesů, Inforum, Setkání uživatelů T Series, Setkání uživatelů Aleph, Celostátní porada vysokoškolských knihoven, MetaLib/SFX consortia user group meeting, ELAG, SFX/MetaLib User Group annual meeting, TEL-ME-MORE seminar.

V rámci serveru SFX JIB byly spuštěny dvě nové instance pro oborové brány. Instance pro Knihovnictví a informační vědy a instance pro Hudbu. V instancích byly nastaveny základní služby.

Realizační tým JIB se v roce 2005 stal zakládajícím členem mezinárodní pracovní skupiny pro vícejazyčnou podporu u SFX. Díky aktivitě této skupiny a spolupráci s firmou Ex Libris bude zlepšena vícejazyčná podpora u SFX. Jedná se především o lepší oddělení textů v národní a anglické verzi menu, vícejazyčnou podporu u Citation Linker a v seznamech časopisů.

Informace k nové verzi SFX JIB byly publikovány ve Zpravodaji JIB a přehledně vystaveny v nové verzi Informačního portálu JIB. Nová verze Informačního portálu JIB bude veřejně spuštěna na začátku roku 2006 po přesunutí na dostatečně výkonný nový server.

Aplikace metody Konspektu v celonárodním měřítku

NK poskytla řadu konzultací pracovníkům českých i zahraničních knihoven, které s implementací metody Konspektu již začaly, nebo se na ni teprve chystají.

Metoda Konspektu byla využita při plánování novostavby NK (volné výběry) i v rámci připravované Koncepce trvalého uchování knihovnických sbírek tradičních a elektronických dokumentů v knihovnách ČR do roku 2010.

Řešitelé projektu byli požádáni o přednesení referátu o aplikaci metody Konspektu na mezinárodním semináři Collection Mapping v Helsinkách.

Využití metody Konspektu v oblasti věcného zpřístupnění je detailně popsáno v kapitolách věnovaných této problematice.

Budování oborových informačních bran

Značná část úsilí byla věnována přípravě portálového řešení JIB. Jako optimální řešení byl zvolen produkt Plone, na kterém bude postavena nová generace JIB a oborových bran.

Vznikly dvě nové oborové brány pro obory Knihovnictví a informační věda a Hudba, pro které byly v rámci MetaLibu zřízeny dvě samostatné instituce. V nich je možno definovat zcela nezávislé prostředí – kategorie, zdroje, samostatné vyhledávací skupiny ad.

Kromě technických předpokladů je fungování oborových informačních bran podmíněno i vyřešením řady knihovnických problémů. V roce 2005 proběhly následující činnosti:

- byl doplněn a upraven Konspekt pro potřeby oborových informačních bran pro obory Knihovnictví a informační věda a Hudba, včetně Konspektu z jiných oborů
- k těmto vybraným kategoriím Konspektu byl proveden výběr předmětových hesel svázaných s jednotlivými užívanými kategoriemi Konspektu (ve spolupráci s Dr. Marií Balíkovou)
- výběr a zaškolování zpracovatelů zprvu pro zkušební a následně pro rutinní ukládání záznamů
- úpravy pracovních šablon
- doplnění a zpřesnění výběru zdrojů na základě dosavadních zkušeností, včetně zdrojů zahraničních (většinu záznamů zatím tvoří integrační zdroje (zde možno hovořit již o rutinní fázi zpracování, monografie a seriály jsou dosud ve „zkušebním zpracování“)
- při katalogizaci je využito ve věcném popisu i polí pro anglické ekvivalenty Konspekt, předmětové heslo, formální deskriptor)

Následují ukázky obou oborových informačních bran:

The screenshot displays the KIV website interface. At the top, there is a navigation bar with the KIV logo and the text 'Knihovnictví a informační věda'. Below this, there are several menu items: 'Snadné hledání', 'Nalézt zdroje', 'Profi hledání', 'Můj prostor', and 'Info portál'. On the right side of the navigation bar, there are icons for a globe, a lock, and a question mark, along with the name 'Jindřich Pilař'. The main content area is titled 'Nalézt zdroje'. Below the title, there are three tabs: 'Název', 'Vyhledat', and 'Kategorie'. The 'Kategorie' tab is active, and it contains two scrollable lists. The 'Kategorie' list includes items like 'Věda, všeobecnosti', 'Bibliografie, Katalogy', 'Rukopisy, Prvotisky, Staré tisky', 'Informační věda', 'Polygrafie, Vydavatelé, Knižní obchod', 'Systémy psaní a písma', 'Technické vybavení', 'Technické prostředky', 'Programové vybavení', and 'Programové prostředky'. The 'Podkategorie' list includes items like 'bibliografické databáze(0)', 'bibliografie(0)', 'bibliografové(0)', 'bosenskohercegovská národní bibliografie(0)', 'citační rejstříky(0)', 'current contents(0)', 'česká národní bibliografie(0)', 'doporučující bibliografie(0)', 'errata(0)', 'estonská národní bibliografie(0)', 'jmenné katalogy(0)', and 'katalogy(0)'. A blue 'OK' button is located to the right of the 'Podkategorie' list.

Nalézt zdroje

Název Vyhledat **Kategorie**

| Kategorie | Podkategorie |
|---|-------------------------|
| Hudba | Obecné(0) |
| Hudební teorie | Cimbálová hudba(0) |
| Divadelní hudba. Opera, opereta, muzikál | Dechová hudba(0) |
| Vokální hudba | Všechny zdroje(0) |
| Instrumentální hudba. | |
| Symfonická hudba. Hudba pro více nástrojů | |
| Hudba pro klávesové nástroje | |
| Hudba pro strunné a smyčcové nástroje | |

OK

V roce 2005 byla vytvořena samostatná uživatelská databáze LDAP, nezávislá na centrální instituci JIB. Uživatelská databáze je oddělena od MetaLibu a může tak sloužit i pro autentikaci do nových oborových informačních bran. Pro verzi 3.13 MetaLibu došlo na základě našich požadavků k významným úpravám autentikačního mechanismu MetaLibu ze strany dodavatele, firmy Ex Libris.

B.2 Přínos řešitele

Přínos řešitele jasně vyplývá z popisu řešení. Na tomto místě budou zdůrazněny a sumarizovány nejdůležitější výsledky dosažené v jednotlivých oblastech.

1. Zajištění trvalé dostupnosti heterogenních informačních zdrojů (domácích i zahraničních) včetně vyhodnocování a koordinace jejich využití

Domácí zdroje-WebArchiv

Rok 2005 přinesl významné výsledky v oblasti přechodu na novou generaci softwarových nástrojů a zároveň i zlepšení a zkvalitnění vzájemné spolupráce. Prohloubily se teoretické i praktické zkušenosti vztahující se ke sklizni českého webu na různých úrovních. Důležité změny proběhly v oblasti správy archivu. Díky doplnění diskového pole NK novými disky bylo umožněno zahájení procesu migrace archivu do formátu arc, se kterým pracují všechny moderní nástroje. V oblasti zpřístupnění archivu došlo k výrazné kvalitativní změně. Lokalizace a zprovoznění zahraničních nástrojů umožnily indexaci archivu i jeho zpřístupnění.

Domácí zdroje (analytické zpracování):

Hlavním přínosem roku 2005 byla větší standardizace analytického zpracování v oblasti jmenného i věcného zpracování, což usnadňuje vyhledávání analytických dokumentů a jejich integraci v rámci portálů.

Zahraniční zdroje

Přínosem roku 2005 v této oblasti je udržení a rozšíření nabídky zahraničních zdrojů, lepší poznání míry i skladby jejich využití díky zlepšeným statistickým výstupům a v neposlední řadě školení a prezentace směřující k většímu využití zakoupených zdrojů.

2. Koordinace jmenného zpracování a zpřístupnění heterogenních informačních zdrojů s ohledem na mezinárodní kontext

Kromě činností navazujících na přechod na MARC 21 (školení, příručky atd.) je nutné vyzdvihnout jako významný mezník zahájení sdílené katalogizace tří knihoven s úplným povinným výtiskem (NK ČR, MZK a VKOL). Jde o praktické naplnění cíle stanoveného v rámci CASLIN na počátku 90. let. Sdílená katalogizace bude znamenat racionalizaci a v budoucnu snad i rozdělení činností v zúčastněných institucích a ušetření kapacit na nové činnosti (např. připojování již zmíněných obsahů dokumentů, popis elektronických online zdrojů atd.). Již nyní je přínosem pro uživatele Souborného katalogu ČR – záznamy jsou zde rychleji a jsou kvalitnější. Získané teoretické i praktické zkušenosti budou využitelné v dalších českých knihovnách.

3. Optimalizace věcného zpřístupnění dokumentů s ohledem na integraci v mezinárodním kontextu

V návaznosti na výše uvedenou sdílenou katalogizaci probíhá harmonizace i v oblasti věcného zpracování. Rostoucí objem i kvalita národních věcných autorit je důležitým nástrojem optimalizace a harmonizace procesu věcného zpřístupnění. Roste počet knihoven, které využívají soubory národních věcných autorit nejen pasivně, ale zapojují se i do aktivní spolupráce na jejich tvorbě. Česko-anglická bilingválnost věcného zpřístupnění je kladně hodnocena nejen našimi uživateli a je cennou devizou i při zapojování do mezinárodních projektů. Pro integraci zdrojů a postupné vytváření mapy fondů českých knihoven má rozhodující význam rostoucí využití metody Konspektu.

4. Optimalizace využití heterogenních informačních zdrojů prostřednictvím jejich integrace v rámci Jednotné informační brány

Rok 2005 přinesl nové verze systémů MetaLib i SFX s novou, podstatně lepší funkcionalitou i designem. Došlo k zapojení mnoha nových zdrojů a rozvoji stahování záznamů prostřednictvím JIB. Statistiky dokumentují jasný nárůst, 1500 dotazů denně hovoří jasně o užitečnosti této služby. Významným posunem na cestě k optimalizaci vazby centrální portál JIB-oborové informační brány bylo vytvoření dvou oborových informačních bran pro obory knihovnictví a informační věda a hudba. Získané zkušenosti budou využitelné i pro ostatní oborové informační brány. Byly provedeny analýzy standardů s ohledem na možnost integrace digitálních knihoven v rámci JIB.

B.3 Posun znalostí

Zajištění trvalé dostupnosti heterogenních informačních zdrojů má rozhodující význam pro posun znalostí ve všech profilových oborech NK. Solidní dostupnost elektronických zdrojů pomáhá alespoň částečně kompenzovat chronický nedostatek finančních prostředků na doplňování tištěných dokumentů prakticky ve všech oborech.

O rozhodujícím významu pro posun znalostí ve všech profilových oborech můžeme hovořit i v případě integrovaného zpřístupnění heterogenních informačních zdrojů v prostředí Jednotné informační brány.

Dále se budeme věnovat posunu znalostí v oboru knihovnictví a informační věda a v oborech souvisejících (zejména informační technologie, klasifikace věd a taxonomie). V roce 2005 došlo k významnému posunu v oblastech, které jsou dále jen stručně vyjmenovány, neboť bližší specifikace posunu znalostí již byla uvedena v předcházejících kapitolách (B1 a B2).

- Archivace a zpřístupnění národního webu
- Zdokonalení statistik využití zahraničních zdrojů
- Sdílená katalogizace
- Stahování záznamů
- Propojování klasifikací a různých jazykových variant předmětových selekčních jazyků s vazbou na evropské projekty
- Budování oborových informačních bran včetně řešení problému centralizace-decentralizace portálů
- Komunikace prostřednictvím profilu Z39.50 v českém prostředí.

C Návrhová část

C.1 Výsledky řešení

Výsledky odpovídají cílům stanoveným ve výzkumném záměru. Po uplynutí druhého roku řešení mají pracovníci i uživatelé knihoven k dispozici:

- Bohatou nabídku elektronických informačních zdrojů integrovaných v jednotném a uživatelsky příjemném prostředí Jednotné informační brány
- Nejmodernější nástroje pro sklizeň a zpřístupnění českého webu
- Nový způsob analytického zpracování českých článků s přímým napojením na národní autority jmenné i věcné a plné texty
- Nástroj pro sdílenou katalogizaci i zkušenosti získané během ročního provozu ve třech největších knihovnách
- Kvalitnější a čerstvější záznamy v Souborném katalogu ČR
- Nástroje pro efektivní provádění datových konverzí bibliografických záznamů a záznamů autorit
- Univerzální nástroje pro efektivní věcné zpracování i zpřístupnění dokumentů i celých fondů (makropohled)
- Jasně formulované a prakticky ověřené zásady komunikace prostřednictvím profilu Z39.50 v českém prostředí
- Základ oborových informačních bran pro obory hudba a knihovnictví a informační věda využitelné i v dalších oborech
- Základ obecné metodiky pro budování oborových informačních bran využitelné i v dalších oborech.

C.2 Závěr

V rámci řešení komplexního výzkumného záměru *Budování vzájemně kompatibilních informačních fondů...* se v NK podařilo těsněji propojit všechny aktivity zastřešené tímto záměrem a podařilo se dosáhnout výsledků, které mají velký význam pro vědu a výzkum ve všech profilových oborech NK, v celém oboru knihovnictví a informační věda a v neposlední řadě v NK.

C.3 Návrhy opatření

Pro zajištění dalšího rozvoje ve všech oblastech zastřešených výzkumným záměrem *Budování vzájemně kompatibilních informačních fondů...*

1. Zajištění trvalé dostupnosti heterogenních informačních zdrojů (domácích i zahraničních) včetně vyhodnocování a koordinace jejich využití
2. Koordinace jmenného zpracování a zpřístupnění heterogenních informačních zdrojů s ohledem na mezinárodní kontext
3. Optimalizace věcného zpřístupnění dokumentů s ohledem na integraci v mezinárodním kontextu
4. Optimalizace využití heterogenních informačních zdrojů prostřednictvím jejich integrace v rámci Jednotné informační brány

je třeba zajistit adekvátní jejich nepřetržité a včasné vícezdrojové financování z těchto zdrojů: vlastní rozpočet NK, výzkumný záměr (MK ČR), VISK (MK ČR), 1N (MŠMT), TEL-ME-MORE, MSAC a M-CAST (EU).

V rámci výzkumného záměru jsou zahrnuty oblasti řešení, kde by jakékoli přerušení kontinuity znamenalo nejen pozastavení vývoje, ale těžký, mnohdy nemožný, návrat do výchozího stavu a nenávratné ztráty (archivace webu, předplatné elektronických zdrojů, provoz a rozvoj složitých systémů).

S ohledem na význam záměru, který přesahuje rámec NK a oboru knihovnictví a informační věda, by jakákoli diskontinuita v řešení znamenala citelnou ztrátu pro výzkum a vývoj v mnoha oborech i pro běžné služby českých i zahraničních knihoven.

D Použití finančních prostředků

D.1 Komentář

Poznámka: Podrobný rozpočet obsahuje příloha F1

Institucionální podpora:

Náklady nebo výdaje na přístroje, stroje, zařízení...

Z položky bylo hrazeno rozšíření diskového pole pro WebArchiv, notebook pro prezentaci výsledků a školení JIB a displej pro pracoviště technické podpory záměru.

Služby

Z prostředků na služby bylo hrazeno poštovné za zaslání materiálů pro prezentaci JIB do zahraničí, dále správa serveru ANL.FULL pro propojení analytických záznamů s plnými texty, analýza směřující k integraci digitálních knihoven v rámci JIB, vyčlenění záznamů slovenské provenience z logické báze ČNB s cílem optimalizace báze České národní bibliografie a návrh systému pro zpracování obsahů knih a dalších dokumentů.

Zveřejnění výsledků záměru

Z této položky byla hrazena příprava a výroba 1500 ks uživatelské příručky seznamující s novou verzí JIB.

Cestovné

Z položky cestovné byly hrazeny částečně nebo úplně následující zahraniční cesty řešitelů. Podrobný rozpis je uveden v příloze F1. Cestovní zprávy jsou přiloženy.

Mzdy

Mzdy byly využity na navýšení mzdové složky řešitelů a na drobné mimořádné odměny pro další pracovníky podílející se na řešení záměru.

Pojištění

Pojištění tvoří povinných 35% zákonných odvodů k položce mzdy.

FKSP

FKSP tvoří povinná 2% zákonných odvodů k položce mzdy.

Přečerpané částky na všech položkách byly uhrazeny z rozpočtu NK.

Vklad NK:

V předloženém záměru se NK zavázala vložit v roce 2005 do aktivit souvisejících s realizací záměru celkem 16 956 000 Kč (18 693 000 - 1 737 000). I když institucionální podpora byla snížena z požadovaných 1 737 000 Kč na reálných 1 290 000 Kč, vklad NK byl s ohledem na podporu nových souvisejících aktivit nepochybně vyšší než plánovaná částka. Přesný vklad NK bude zřejmý po uzavření rozpočtu NK za rok 2005.

E Resumé a klíčová slova

E.1 Resumé a klíčová slova v češtině

Resumé:

Předmětem výzkumné činnosti realizované ve výzkumném záměru *Budování vzájemně kompatibilních informačních systémů pro přístup k heterogenním informačním zdrojům a jejich zastřešení prostřednictvím Jednotné informační brány* je výzkum a vývoj směřující k vytvoření informačních systémů pro přístup k heterogenním informačním zdrojům, které budou navzájem kompatibilní do té míry, že bude možné je zastřešit tak, že se budou navenek (tj. pro koncového uživatele) prezentovat jako systém jediný. Jedná se o velmi komplexní výzkumný záměr, který v sobě integruje výzkumnou činnost v několika vzájemně provázaných oblastech: zajištění trvalé dostupnosti heterogenních informačních zdrojů (domácích i zahraničních) včetně vyhodnocování a koordinace jejich využití ; koordinace jmenného zpracování a zpřístupnění heterogenních informačních zdrojů s ohledem na mezinárodní kontext (metadata, formáty, katalogizační pravidla) ; optimalizace věcného zpřístupnění dokumentů s ohledem na integraci v mezinárodním kontextu (kombinace vyhledávání v plných textech a řízených slovnících, konkordance klasifikací, aplikace metody Konspektu) ; optimalizace využití heterogenních informačních zdrojů prostřednictvím jejich integrace v rámci Jednotné informační brány (jednotné prostředí, jednotné kladení dotazů, jednotné výstupy, vlastní prostředí, přidané služby).

Klíčová slova:

Informační systémy * portály * jmenné zpracování * věcné zpřístupnění * integrace informačních zdrojů

E.2 Abstract and key words in English

Abstract:

The aim of the research plan "**Building of Mutually Compatible Information Systems for Access to Heterogeneous Information Resources under the Umbrella of the Uniform Information Gateway**" is research into, and development of, information systems for access to heterogeneous information resources that will be mutually compatible to such an extent that it will be possible to put them under one umbrella in such a way that for the external environment (i.e. for the final user) they will work as a single system. It is a very comprehensive project that integrates research activities in a number of related subjects: permanent accessibility of heterogeneous information resources (domestic as well as from abroad), including assessment and co-ordination of their use ; co-ordination of bibliographic description and access to heterogeneous information resources with a particular emphasis on the international context (metadata, formats, cataloguing rules) ; optimisation of subject-based access to documents with an emphasis on the international context (a combination of searches in full texts and controlled vocabularies, concordance of classifications, application of Conspectus principles) ; optimisation of the use of heterogeneous information resources by their integration into the Uniform information gateway (uniform environment, uniform queries, uniform outputs, user's own environment, extended services).

Key words:

Information systems * portals * bibliographic description * subject access * integration of information resources